

Előfiz. díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt
 Félévre . . . 4 »
 Negyedévre . . . 2 »
 Vidékre 1 frttal több.
 Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . 20 frt.
 Fél oldal . . . 10 »
 Negyed oldal . . . 5 »
 Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-utca, 337-ik hszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vételek fel.

«Nyiltér» sora 15 k.

Kisebb hirdetéseknel minden szö után 5 kr. és a kincstári illeték számíttatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

A tanítónőképezde Szegedre megy.

A szabadkai m. kir. tanítónőképző intézet ügyében válasz érkezett a m. kir. vallás és közoktatásügyi ministeriumtól Szabadka sz. kir. város tanácsához, — melyet alább egész terjedelemben közlünk, de nincs benne köszönet. A ministerium ugyanis hajlandó a tanítónőképzőt továbbra is Szabadkán hagyni, sőt egy ovónői képzővel kibővíteni, de követeli, hogy Szabadka a város belterületén megfelelő nagy telekre (kerttel együtt) egy 125,000 frtos — a kettős képezdének megfelelő célszerű — épületet építtessen, miután a jelenlegi épület egészen célszerűtlennek és egészségtelennek bizonyult. Hallatszük, hogy a tanács azt fogja javasolni, miszerint egy garast se adjon a közgyűlés, bár a kormány kész a jelenlegi képezdei épületet és a közlekedési ministerium által kisajátított — az aluljáró mögött elterülő kerthelyiségért befolyandó 12000 frtot a város birtokába visszaadni.

Nagy ovatosságot ajánlunk az illetékesek figyelmébe. Azt hisszük ismét Szeged felől fúj, de oda is hajt a szél.

Ez a mi átkunk! és ha a város

TÁRCZA.

Séta a vásárban.

— A „Szabadság“ eredeti tárcája. —

Szüntelenül zibongó néparadat közepezt igyekszem előre. Nehezen megy. Oldalba böknek, lökdösnek hátra, ránczignálnak ide-oda; nem látom az erdőt a fáktól, nem hallok semmit a nagy lármában. Isten neki! ha összehérszélnek is, nem retirálok, nem állok el egy sétától a vásárban.

Betekintek minden sátorba kíváncsi szemmel, ellesem itt is, ott is az egyes szavakat és elhozom neked nyájas és nyájtalan olvasó.

Van ott, amit a szem-száj megkíván. Piros kendő és fekete viganó, széles teknő meg keskeny kocsitűlés, csizma, kalap, ostor-nyél; szita, ruha, kocsikenőcs. No de ez a századrésze sem az ott látható dolgoknak, melyeket oly szép szavakkal kínálnak; s minden olyan olesó, „szinte ajándék.“

No lám! Ajándék. Az a menyecske is

a tulzott követelést nem teljesíti, a tanítónőképezde még is Szegedre megy.

Szinte félünk szint vallani, de ha a miniszteriumnál a mi hatóságunk csak mindig százezrek áldozásával bir valami csekély eredményt elérni, inkább adja át ezt az intézetet is sem hogy a szabadkai adázó-közönséget e czimen is új terhekkel nyomja meg.

Szegeden egymást éri a kincstári építkezés a város javára, Szabadkán pedig egymást érik a város áldozatai a kincstár érdekében.

Ezt is Kállaynak a szegedi főispánnak köszönhetjük és az intéző körök még sem akarják belátni nálunk, hogy a kormánnyal szemben Szabadka a legmostohább gyerek, még sem akarják elhinni, hogy mikor a mai kormányt és annak főispánját becézik, ugyanakkor szeretett városunk életérdekeit dobják a miniszteri zsámolyok elé!

* * *

15615 sz.

A szabadkai állami tanítónőképezde elhelyezésére szolgáló a városi közönség részéről 17500 frtnyi összeg hozzájárulásával 70000 frton 1873-ban az államkincstár által megszerzett épület a mult tanév végén a vezetése alatt álló ministeriumból kiküldött Suppan Vilmos igazgató által megvizsgáltat-

milyen örömmel szorongatja a vásárfiát. Megforgatja tiszter, megnézi százszor s olyan boldog; pedig az az értéktelen holmi máskor még csak mosolygásra sem készíti.

De ma vásár van!

Nagy szó! Érted-e halandó, teljes mi-voltában? Vásár! Ot betű: egy „v“, egy „á“, egy „s“, még egy „á“ és egy „r.“ És ez az öt betű egy egész kis világot jelent; furesa világot, furesa néppel, furesábbnál furesább dolgokkal.

Megkísérlek egy néhány ilyen furesaságot tollam hegyére venni.

Az optikus sátora előtt a nagy kínálsnak nem tud ellenálni egy bunyevác atyafi. A felesége nem tudja lebeszélni, hogy minek is neki az okuláró; de a bunyót nem hozza ki sodrából ez az erőszakos „interpelláció“, hanem akként válaszol:

— „Hát a boltoszsídó nagyobb ur, mint én? Annak is van; én obtyinár vagyok, én hordhatok okuláriumot!“

És vesz is egy „világos üvegűt“, meg egy „sötétet.“ Az egyiket hordhatja — a fia!

ván, igazoltnak találtattak azok a panaszok, melyek az épületnek a tanintézeti czelokra alkalmatlan volta, tulzsufoltsága, a városnak jelenleg legelőnkebb helyén, vendéglők tözsomszedságában fekvése miatt, végre a növendékek testi nevelése érdekében feltétlenül szükséges kert hiánya következtében ismételt emeltettek, és a nemrég mutatkozott typhus-esetek által is megerősítettek.

Hozzájárul ehhez az a körülmény, hogy a tanítónőképezde gazdasági gyakorló teréül szolgált az a $4^{470}/_{1600}$ holdnyi hat, mely $1^{1236}/_{1600}$ holdnyi részében az államkincstár tulajdonát képezi, többi részében a városi közönség által az intézet használatára rendelkezésére bocsátatott, az ottani államvasuti pályaudvar kibővítésére elfoglaltatott és kisajátítás alá került, a minek következtében az intézet jelenleg gazdasági gyakorló tér híjjával van és még attól az egyetlen helytől is megfosztatott, a hová a beunlakó növendékek üdülés czéljából elszálhattak.

Ennélfogva sürgősen szükséges lévén a mutatkozó hiányok gyökeres orvoslásáról gondoskodni, a városi közönséghez fordulok azzal a felhívással, hogy az intézetnek, melyet esetleg ovónőképezdével szándékom kibővíteni, ott helyben megmaradását biztosítsa az által, hogy a kisajátított kert helyett egy habár talán kisebb területű telket adjon át, vagy szerezzen meg, és ezen az intézet befogadására minden tekintetben alkalmas épületet építsen.

Hajlandó vagyok cserébe a városi közönségnek tulajdonába átadni az intézet jelenlegi épületét, mely központi fekvése miatt

A kosárfonóknál kis leánykák vásárolnak kosarat. Megkérdelem tőlük, hogy ugyan minek is kis leánynak olyan nagy kosár?

— „Kikosarazunk valakit!“ — felelik ártatlan naivitással és nevetve alkudoznak tovább! . . .

Egy cigány nagyban kínálgatja a teknőit: „Vegyenek, vegyenek! csokolom azat a pirosra sült alma arczocskáját a tésaszonynak!“

— „De hiszen vettünk már kettőt!“

— „Nem érnek aszok semmit se, semmit!“ — bizonykodik a cigány; — „Kon-tár munka, fusér munka!“

— „De hiszen magától vettünk!“

— „Jaj! asz már más.“ Aztán hirtelen máshoz fordul és annak kínálgatja a teknőit . . .

De én is fordulok, mert napestig sem nézhetném meg a vásár ezernyi látínálóját; a jövő vásáron majd korábban indulok a sétára.

Yan-Kó.

etemés értéket képvisel és akár hivatalok akár vendéglő oszlopa jól értékesíthető. Azonfelül hozzá fogok járulni az építés költségéhez a fentebb említett kertnek az állam tulajdonát képező része és a rajta levő objektumok kisajátításából befolyó összeggel úgy, hogy a képezde elhelyezésére szolgáló mintegy 95000. frtba, az óvónő képezdével leendő kibővítés esetén 115000 frtba kerülő új épület emelése a városi közönség részéről nem fog túlságosan nagy áldozattal járnai.

Nem szükséges hosszabban kifejtenem ama szellemi és anyagi haszon nagyságát, melyel az intézetnek Szabadkán megmaradása a városra nézve egybe van kötve és a mely annak tervben levő kibővítése által még tetemesen fokoztatnák. Elég lesz hangsúlyoznom, hogy más városok szívesen megadnák a kívánt áldozatot, hogy ha a tanítóképző intézetet maguk részére megnyerhetik.

Felhívom a városi közönséget, hogy a fenti javaslatot tegye megfontolás tárgyává és annak elfogadása iránt mielőbb nyilatkozzék.

Budapest, 1891. évi április hó 16-án.

Gr. Csáky s. k.

Nyilvános köszönet. Mielőtt Szabadka városának Istenhozódat mondanánk, kedves kötelességünknek ismerjük kifejezést adni őszinte köszönetünknek. Mi kik édes emléket viszünk magunkkal otthonunkba, szintén meleg rokonszenvűkbe ajánljuk továbbra is magunkat. A gondviselés öröködjék Szabadka város fölött.

A trachoma tantolyam hallgatói Palicsról.

Tanítók gyűlése.

A Bács-Bodrogh v. megyei községi tanítótestület szabadkai járásköre folyó hó 9-én szombaton délelőtt tartotta meg ez évi rendes tavaszi közgyűlést az ugynevezett Prokesiskola rajztermében.

Körülbelül 80 ember sereglött össze Pestalozzinak követői közül, úgy Szabadka város bel- mint külterületéről, valamint a vidékről.

A közgyűlés a legszebb rendben folyt le, mi nagyrészt Petres János elnök tapintatos eljárásának, a folyó ügyek iránti élénk érdeklődésnek, valamint a jelen volt tagok emelkedett szellemű hangulatának természetes kifolyása.

Elnök üdvözli a jelenvoltakat és felolvastatja az utóbbi ülésről szóló jegyzőkönyvet.

Jegyző felolvassa a mai ülés tárgysorozatát. Ennek kapcsán Szántó Edéné kérdést intéz az elnökséghez az iránt, hogy miért változtatott meg ama tárgysorozat, melyet a közgyűlést megelőző választmányiülés (mint az egyedüli illetékes fórum) megállapított.

Elnök a körülmények uralkodó kényszerét és némi félreértést hozván föl okul, felszólaló a választ tudomásul veszi.

Ezután a jelenvoltak a szomszéd iskola-terembe vonultak át, hogy ott Valihora Teréz ideiglenesen alkalmazott tanítónő gyakorlati fellépését (beszédértelme gyakorlat alapján „a tehén ismertetése“ a bunyeváciz iskolában) meghallgassák.

Örömmel láttuk a fiatal tanítónő törek-

vését és buzditásul csak annyit mondunk: „előre, a siker is meg fog jönni.“

Gurcsan István igazgatói titkár a történelmi oktatás köréből vett tételét (a megyei központ által lett kitzúvva) olvassa fel feszült figyelem közepette.

E tárgyhoz hozzászóltak Szántó Edéné, ki szerző érdemeit elismeri, de kívánja, hogy a dolgozat melyet a szabadkai járáskör mint saját nézetét óhajt a megyei tanítótestület nyári közgyűlésén felolvastatni, tüzetesen és lelkiismeretesen bíraltassék meg. Megkívánja azt a szabadkai járáskör reputációja. Ezután részletesen foglalkozik a dolgozat egyes kitételeinek megbirálásával. Érdemlegesen szólta még e tárgyhoz Piller György, ki a magyar tanítótól megkívánja, hogy a történelmi oktatás alatt határozottan magyar nemzeti irányt kövessen, míg Budanovics Antal a dolgozatnak egész terjedelmében való elfogadását ajánlja. Szerző kijelenti, hogy az észrevételeket figyelembe fogja venni az átdolgozásnál, mi a központhoz való benyújtást megfogja előzni.

A dolgozat az illetékes helyen be lesz nyújtva.

Bedzsula József felolvassa írásbeli dolgozatát, mely az elemi első osztály nyelvtani tananyagának elrendeléséről szól.

E tárgy fölött igen élénk vita fejlődött ki. Két ellenkező vélemény uralkodott. A jelen volt tanítók egy része mindent hallott a dolgozatban csak semmi nyelvtant, míg a másik rész azt tapasztalta, hogy feletteseket véttetett fel a nyelvtani anyagból az I. osztály körében.

Részletesen szólottak hozzá Szántó Ede, Abrasits Antal, Radics Jakab és Riller Gy. Ez utóbbi látva a tárgy iránti nagy érdeklődést, nyílt kérdéssé akarja tenni e tárgyat hosszabb időre, hadd szólhassanak hozzá az érdeklődők. Szántó Edéné méltányolja előadó fáradságát, elfogadja a dolgozat végén összefoglalt javaslatot, de kívánja, hogy a beszédreszek ismertetése az I. osztály tananyagából hagyassék el, miután az a II. osztály tananyagát képezi a ministeri tantervben is. Hosszasan és behatóan foglalkozott a tárgy fejtegetésével Budanovics Antal népiskolai igazgató is.

A közgyűlés szerzőnek fáradságáért köszönetet mond.

A gyűlés 10 percre felfüggesztetik.

Rónai N. pacséri tanító bemutatja a IV. egyetemes tanítógyűlés által arany éremmel kitüntetett palatáblával combinált olvasókönyvét és kéri az egybegyűlt kartársakat annak iskoláikban való alkalmazását.

A járáskör tudomásul veszi és midőn szerző azon óhaját fejezi ki, hogy az együtlevő tanítótestület mondja ki ítéletét a bemutatott taneszköz felett, Budanovics Antal azon nézetének ad kifejezést, hogy a járáskör nem aróghat magának oly jogot, hogy ő mint alattas fórum fölülbírálja azt, mit a IV. egyetemes gyűlés kitüntetett, ajánlja szerző találmányát mindazok figyelmébe, kik azt iskoláikban alkalmazni jónak vagy szükségesnek látják.

A folyó ügyek rendeztetek, ezután elnök megköszöni a jelenvoltak türelmét és bezárattott az ülés, melyet élénk érdeklődés és tanulságos eszmecsere, emelkedett hangulat vitt a helyzet magaslatára, mit egy kézről-kézre járó körívben megirt jellemző esemény mint kellemetlen incidens zavart meg.

Ugyanis: a szabadkai tanítótestület tekintélyében sértve érzi magát Barics János a szt. györgyi parochia káplánjának Ludassy

Lujza r. tanítónő iránt tanusított sértő a „Szabadság“ f. évi 56. számában „Duhajkodó káplán“ című cikkben leirt templomi botrány: magaviseleteért, miért is a helyben működő tanítók az ügyet magukévé teszik és a tantestületi tagok kétharmadának aláírása alapján arra kéri a népiskolai igazgatót, hogy ez ügyben rendkívüli gyűlést hívjon össze.

Részünkről csak helyeseljük a tanító-ságnak ez esetben való eljárását. Helyes principium az, hogy a vitálisabb kérdések fölmerülése alkalmával közösen járnak el, mert ez honosítja meg az egyesület kebelében az együvé tartozandóság érzetét, a testületi szellemet, szóval az erős összetartást.

Elvárjuk az igazgatótól és iskolaszéktől, hogy minden pártállástól eltekintve kötelességét teljesíteni fogja.

Mi is alkalmilag hozzá fogunk szólni.

Egy érdekes végrendelet.

Néhai Trencsényi Illés múlt évi december hó 8-án elhalálozott volt Bega-Szentgyörgyi plébánosról annak idején megemlékeztünk e lapok hasábjain és jeleztük, miszerint szorgalmas gazdálkodásával és szigoru takarékoságával szép vagyont szerzett. Mődukban lévén végrendeletét átolvasni, érdekesnek tartjuk az abban foglaltakat megismertetni. Első végrendelete kelt 1890 október 14, ezt november 23-án pótvégrendelettel, november 30-án függelék és végre dec. 4-én ismét függelékkel módosította. Utolsó megállapodása szerint tehát vagyónáról mely Bega-szentgyörgy határában Lászlómezei pusztán fekszik 243 kat. hold tanyai, 8 hold ugar és 36 $\frac{1}{2}$ lánca legelő földből továbbá Melencze község határában 17 $\frac{1}{2}$ lánca legelőből, Szabadkán VI-ik körben egy lakház 66 $\frac{1}{2}$ hold keletiből földből, Szegeden, a Tisza köruton egy emeletes lakház feléből és végre 100 mm. buza 300 m. tengeri, igavonó jószágok, gazdasági eszközökés házi butorokból állott, terhelve összesen 21.500 frttal ekkép rendelkezett: a 8, 36 $\frac{1}{2}$ és 17 $\frac{1}{2}$ hold föld területek a gabonaneműekkel eladódnak, a terhek törlesztése végett. A 243 kat. hold föld felét örökli Lucsics Ferencz helybeli polgár Mariska leánya férj. László Gézané, másik felét Lendvai Albert helybeli polgár Antal nevű fia, azonban csak 20 év után, addig felét gazdasszonya László Anna másik felét László Géza és neje Lucsics Mariska közösen hasznélvezik. a hasznélvezeti jog ezen idő alatt valamelyik közöstárs halálával a másikra hárul. A szabadkai összes birtokot Trencsényi Antal fivérének leánya Anna örökli tulajdonjoggal. A szülőket a hasznélvezeti jog az örökös férjhez meneteleig egészben, férjhez menetele után a tiszta jövedelemnek $\frac{2}{3}$ -adáiig illeti meg, tartoznak azonban özv. Trencsényi Istvánnéuk és Nagy Istvánné Trencsényi Teréznek évente és fejenként 200—200 frt életjáradékot fizetni. A szegedi egy emeletes ház és az összes ingóságot a gazdasszony kapta. A 20 év leteltével fog a Bega-szt.-györgyi 243 h. föld a hagyományosok tényleges birtoklásába átmenni, ez esetben ha a gazdasszony még élni fog, haláláig 1200 frt évi járadékot huz, ha Lucsics Mariska leszármazó örökös nélkül elhalna 20 év után az ő részét Trencsényi Antal leánya Anna örökli, míg Lendvai Antal elhalálozásával örökrésze utána első szülött öcsésére száll. Legérdekesebb a decz. 4-én kelt függelék, melyben rendeli hogy Lendvai

Antal hagyományos Zeppezanév Margit, Varga Margit és Virág Margit gyermekleányzókból válasszon magának feleséget, Trencsényi Anna pedig László Lajos és Béla szegedi ifjak közül válassza férjét. Alapítványokra hagyott 150 frtot a Bega-szt.-györgyi r. k. plébániának, ugyan a Bega-szt.-györgyi szegények alapja 500 frt, melynek kamatai minden évben halála napján tartandó gyászmise, aztán a szegények közt kiosztandó 1000 frt boldogult anya testvérei leszámazottjainak. Csanád-egyházmegyei alapítványra 50 frt, végül az országos sikeknéma intézetre 50 frt.

Irodalom, művészet.

Csóka Sándor szintársulata ez időszertint Makón működik közepes anyagi eredménnyel, csak egy bosszantja a sok baj közül, elszőkött egy hegedűse. Még ez a szökés se bántaná nagyon, de a muzsikusz egy havi fizetését is magával vitte. A primadonna V. Margó Célia neve még mindig a társulat névsora közt szerepel, de látunk új neveket is. Ime a mai szintársulat tagjai: Csóka Sándor szintársulata. Nők: Bérczi Mariska, Cs. Almási Julia, Gyurman Alice, Kissné Pataki Irma, Kállay Luiza, Kövesdi Rózsa, Kulcsár Rózsa, Litzemayer Poldi, Lintzenmayer Szidi, Mikeiné Katalin, Rónainé Balogh Etel, Rónaszékyné Rostagni Irén, Ruzsinszky Ilona, Tolnayné Hermin, Tóváry Anna, Ujjné Semsey Luiza, Veroné Margó Célia, Bethleni László, Csóka Sándor igazgató Ifj. Bokor József karnagy, Juhász Károly, Karacs Imre, Kiss János, Kövesdi Jenő, Kutasi Endre, Kulcsár János, Mikei Lajos, Nagy Dezső, Palotay Gyula, Réthy Gyula, Rónai Gyula, Rónaszéky Gusztáv, Sz. Kovács Elemér, Ujj Ferencz, Verő György. Havi gage 2445 frt.

A budapesti országos magyar színész-egyesület igazgató tanácsa f. május hó 6-án tartott ülésében Beödy Gábor azt referálta hogy Ujvidékről jövet Szabadkán kiszált s az itteni szinügyi bizottság elnökével Szebenburger Károllyal megállapodásra jutott Csóka Sándor nyugdíjhátralék tartozásának biztosítása, illetve letörlesztésére nézve bemutatván erre nézve nevezetektől a kötelező nyilatkozatot. A jelentés tudomásul vétetett s a tanács véleményezésével Csóka Sándor concessió-kérvénye a belügyminiszteriumhoz fölterjeszteni határozottat. Nem ismerjük azt a kötelező nyilatkozatot, de nem is értjük mire kötelezhette magát a szinügyi bizottság elnöke.

A „Népszínház“ Szabadkán. A budapesti népszínház személyzetének egy része, élén Hegyi Arankával még e hó folyamán országos körútra indul, s városunkba is bejön. Előadják a „Tékozló fiu“ című némajátékot. Érdeklél nézünk elé s hisszük, hogy ugy nálunk, mint a vidéken mindenütt szívesen fogadják majd a fővárosi művészeket.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

A szabadkai „zöldvásár“ nagy élénkség mellett folyt ugyan le, de valami jövedelmező forgalom nem igen volt. Legkeresettebb árucikknek mondható a hizott marha, és a mi bámulatos, a szigorú tél után ez is sok hajtattott a vásárra. Az árak magasak voltak, s vasárnap délutáni 1 órára a

legnagyobb rész elkel. Hogy a forgalom mekkora volt, azt legjobban a hivatalos adatok igazolják, melyek azonban lapunk zárta-kor még összeállítva nem lettek.

A gyümölcs haszna. Az 1888. évi statisztikai adatokból az tűnik ki, hogy Magyarország a külföldre szállított gyümölcsből ez évben csupán két és fél millió forintot vett be. Ebből félmillió forintot meghaladó összeg esik csemegeszőlőért, barackért és meggyért Kecskemét Nagy-Körös és Halas városokra, a két millió forint megoszlik az ország óriási területére. A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a legtöbb évben több gyümölcs jön be külföldről, mint amennyi kimegy Magyarországból és Ausztriából. Így pl. 1887-ben közel 100,000 mm. gyümölcsessel többet hoztak be hazánkba és Ausztriába, mint vittek ki innen. Ezen adatok is azt bizonyítják, amit mi mindig hirdettünk, hogy t. i. gyümölcsünket szaporítani kell s ne féljünk a túltermelés, de gondoskodjunk a hamar romló gyümölcsök feldolgozásáról és konzerválásáról.

HIREK.

Grünwald Béla országgy. képviselő, a mérsékelt ellenzék kitűnő tagja, a képviselőház legtehetségesebb férfainak egyike. Párisban meghalt. Ugy hírlik hogy betegsége és anyagi gondjai miatt öngyilkossá lett. Az „Egyetértés“ távirata szerint a párisi magyarok egy a Szajnából kifogott holttestben Grünwald Bélára ismertek.

Szabadka szabad kir. város törvényhatósága 1891-ik évi május 14-én d. e. 10 órakor a «Pest város»-hoz címzett száloda nagytermében tartja rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: Polgármesteri jelentés a közigazgatás folyó évi április havi állapotáról. — Interpelláció. — Törvénycikkek meghirdetése. — Miniszteri leirat új tanítónőképződe építése iránt. — Miniszteri leirat a Mária Terézia parkra néző házak előkertjeinek szélességét megállapító közgyűlési határozatnak jóváhagyása iránt. — Miniszteri leirat az «Eötvös» utca folytatásos kikövezésének jóváhagyása tárgyában. — A Ludovica Akadémián 1891. tanév kezdetével megürülendő, s a város által fenntartott tisztképző alapítványi helynek választás utján leendő betöltése. — Az V., VI. és VII. aljegyzői egy I-ső esetleg II-od osztályú irnoki, egy mértékhiitelesítői, egy I-ső esetleg II-od osztályú javadalmi biztosi és végül II-od oszt. vámpénztári ellenőri állásoknak választás utján leendő betöltése. — Tanács javaslata a városi szolgák és szegődvényesek ruháinak varratása iránt elartott árlejtés eredményének jóváhagyása iránt. — Tanács javaslata a palicsi fürdőben sütemény árusíthatási jog haszonbérletének jóváhagyása tárgyában. — Tanács javaslata özv. Szikra Endréné szül. Sifis Rozália nyugdíjilletményének megállapítása iránt. — Tanács javaslata özv. Domokos Imréné szül. Kovács Katalin nyugdíjilletményének megállapítása iránt. — Tanács javaslata özv. Magarasevits Athanazné szül. Ludasi Teréz nyugdíjilletményének megállapítása iránt. — Tanács javaslata özv. Schäffer Teréz nyugdíjilletményének megállapítása iránt. — Tanács javaslata özv. Szlabopasics Istvánné szül. Piukovits Mária nyugdíjilletményének megállapítása iránt. — Tanács javaslata Szeifert Lőrincz és Borbála módosi lakosoknak néhai Sárvári Mihály, volt városi zenedei tanító temetke-

zési költségeinek kiutalása iránt. — Tanács javaslata Mokossay Mátvász. Rókusi plébánia által a templom pénztárából kiadott Péter fillér ügyében. — Tanács javaslata a vám és sorompóházak építésének biztosítására tartott árlejtés jóváhagyása iránt. A még beérkezendő s a főjegyzői hivatalban megtekinthető tárgyak.

Gymnasiumunkban e hó 11-étől, kezdve a délutáni előadások 3 órakor kezdődnek, míg a délelőtti előadások megmaradnak a régiben, holott az előző években 7 órakor kezdődtek, a mi jobb is volt; először mert nem kellett annyi meleget tűrni, másodsor pedig több ideje maradt a tanulóknak a délutáni lezckékre előkészülni.

A trachoma tanfolyam hallgatói sikerült bucsuestélyt rendeztek a palicsi fürdőben. A felkészöntések sorát maga a tudós tanár nyitotta meg, éditve városunk orvosait. — Szentkirályi dr. viszont a jeles tanárt köszöntötte föl magvas beszédben. Legvégül dr. Pájer, Gajdobra község orvosa excellált. A nála már otthonos tréfás, de szép, szellemes diktióban kartársait éltette, kívánva, hogy szeretetük tüzet a Veszták ápolják egész az agonia beálltáig. — A derűt hangulatban ringott társaság este 10 órakor szétoszlott.

Menyibe kerül az államosítás? A közigazg. bizottság tagjai közt szétosztott már a vármegyei közigazgatás jövőbeli költségeiről összeállított kimutatás. E szerint a jövőbeli kiadások főösszege 6.198.052 frtot tesz ki, a mi a mostani tényleges szükséglethez képest 1.161,951 frttal több. Hozzászámítva ehhez a pénzügyi szolgálatnál a számvevőségek odautalásával előállandó költségzaporulatot, a közigazgatási javaslat folytán előállandó többkiadás 1.642,651 frt.

Tolvaj cigányleány. Még alig nőtt ki a gyermekcipőből, — mely gyermekcipő nem is volt soha a lábán, — s már is a törvény urai elé kerül. Napsütötte arczát szégyenkezve temeti kezei közé. Szegény kis cigány leány! Talán nem is a romlottság vitte arra a lépésre, hanem a nyomor vagy a parancsszó. A kis Mezei Kata vasárnap délelőtt felhasználva a vásári tolongást, egy asszony zsebéből 2 frtot varázsolt ki. Tette érték és beliferálták a rendőrséghez. Hja! ha nekünk javító intézetünk volna!...

Elveszett takarékpénztári könyv. Berkes Lidia tegnap délelőtt egy a kereskedelmi és iparbank által kiállított 600 frtos takarékpénztári könyvet vesztett el. A megtaláló a kapitányságnál megjutalmaztatik.

Rejtélyes eset. Vukov Amália leányzó, Vukov Péter leánya vasárnap éjjel a vásár örömeire, ismeretlen fiatal emberekkel mulatott. A fél éjjelen át fiakkeretek, azzal a szándékkal, hogy „később“ más mulatság után járnak majd. Vukov Amáliának nem jutott már ebből a más mulatságból; mert a III-ik körben ismeretlen egyén megtámadta és súlyos fejsérüléseket ejtett rajta. A leány azóta nem tért eszméletre s így nem hallgattathatott ki. Sebei életveszélyesek. A rendőrség a legerőlyesebb nyomozást indította meg a tettes kipuhatólása iránt.

Lopás. Körpel József Kazinczy-utcai házának padlásáról egy dunnát és egy vánkost emeltek el ismeretlen tettesek. A szolgáló látta a mint az említett tárgyak futásnak eredtek, de — talán azt hitte, hogy kisírtetek viszik azokat — hallgatott.

Rendőrségünk utcai felügyelettel megbízott közegei között olyan „Andris” népség is van, a ki még a „pokroc” előnévre sem érdemes. Vasárnap estefelé a jó öreg „Jozsa” szerb főtisztelendő sétálgatott hazafelé; mikor a szent Ferenczrendi szerzetesek előtti téren fejét egy erős kődarab ütötte meg úgy, hogy kalapja betörött. A megtámadott pap konstábler után kiáltott azonban a közelben ácsorgó „András” mosolyogva egyet forult és odább állt. Köszönjük az ilyen utcai rendőrséget! . . .

A titkos rendőr haszna. Kétségtelenül annak műve, hogy a vásáron kevés „baj” történt. A titkos rendőr az érkező vonatoknál várta az ő vendégeit s már érkezésükkor tette őket ártalmatlanná. Így K o l o m p á r M i h á l y lopásért és betörésért többszörösen büntetett egyént a pályaudvaron fogta el, mielőtt még a vásárt láthatta.

A helyszüke miatt a „Csarnok”-ban közölt elbeszélés folytatását csütörtökön adjuk.

Aki másnak vermet ás . . . Novákovics Matia V. köri korcsmárosné affajta lélekufárnak látszik, ki ha szerét teheti fiatal ártatlan leányzókat szép szóval, sok ígérettel hálójába kerit. Zóbiás Béré 17 éves leányzó is belement hálójába, de csakhamar észrevette csufos megcsalását, iparkodott is abból a bűnfészekből kimenekülni, a gonosz asszony azonban prédáját nem volt hajlandó karmai közül egy könnyen kisiklani, őrizte. Végre a várva-várt alkalmas pillanat megérkezett, a korcsmárosné bejött a piarczra, a szegény leányzó pedig a korcsmárosné czók-mókját batyuba kötött és ígért jutalmazása tejében magával vitte. Fájt ez a gonosz asszonynak, de nem mert panaszkodni, míg végre rossz lelkiismerete rávitte, hogy áldozata ellen panaszszal éljen. A rendőrséghez fordult tehát azzal a furfangos állítással, hogy ő megszánván a szegény leányzót pár napra míg t. i. helyet nem szerez, könyörgésére magához váltotta, ki azzal hálálta meg jószívűségét, hogy távozását felhasználva, 15 különféle ingóságot 68 frt 70 kr. értékben elloptott és megszökött. Panaszolt előállítván, a rendőrség előtt tett valamésében nagyon terhelőleg nyilatkozott panaszosra, mely ha valónak bizonyulna, panaszos lelkére csunya világot vetne és a rendőrség kötelessége lenne őt abba a verembe mit annak a szerencsétlen leányzónak ásott, — irgalmatlanul — beletaszítani.

Mindenféle. Hogy mily különböz az egyes nemzeteknél a család tagjainak száma, azt a következő statisztikai adatok mutatják: Franciaországban átlagosan esik egy családra 3.03 lélek; Dánia: 3.61 Magyarország 3.07, Svájc 3.94 Ausztria és Belgium 4.04, Anglia 4.08, a német birodalom 4.10, Svédország és Hollandia 4.22, Skócia 4.46, Olaszország 4.56, Spanyolország 4.55, Oroszország 4.83, Irhon 5.20 lélek. Ezen statisztikának különben egy másik oldala is van, tudniillik, hogy egyes nemzeteknél a házi tűzhely alapítása iránti hajlandóság mily mérvben van kifejlődve; látjuk hogy a franciáknál legkevésbé és leginkább az ireknél. Magyarország is e tekintetben sokkal inkább közelebb áll a Franciaországhoz, a mi pedig az új kor civilizációjának nem valami dicséretes eredménye. — **Budapesten** ujabban két új hid: a negyedik és ötödiknek építését tervezik, a melynek kivitele, ha életbe lép, óriási módon elő-

segítené a főváros rohamos fejlődését, különösen pedig az alsó budai részét, a mely úgy is el van hanyagolva. — **Mennyit füstölnek el Magyarországon?** A dohány bevéltási számvevő osztályok elkészítették már a dohányárak kelendőségének kimutatását, melyek szerint az 1890. évben 443.204.736 csomag dohány fogyott el 16.591.728 frt értékben. Szivar elkelt 445.361.896 darab 14.459.297 frt értékben. Érdekes annak a felemlítése, hogy a honi szivargyártmányokat a külföld is igénybe veszi — különösen a virginia szivarokat. Roppant emelkedett a cigarettafogyasztás, pld. 1881-ben 70 milliót fogyasztottak el, 1890-ik évben már 446 millió szivarkából lett füst az országban. — **Mi a kommunizmus?** Több munkás beszélgetett Párisban a köztársaság nagy föladatáról; egyikük különösen hevesen kikelt a kommunizmus ellen. Egyszerre e kérdéssel fordul hozzá barátja: „Mi az a kommunizmus?” Felelet helyett a megszólított elővette ócska zubbonyát, széttepte négy, nyolcz és több darabra, a körülállók mindenikének egy rongyot uyujtott át s szölt: „Látjátok, míg a zubbony egész volt, nekem hasznomra volt, most mindnyájatok közt egyenlően szétosztva, nem ér semmit sem nekem, sem nektek”. Ezt a definíciót mindnyájan megértették. — **L'etat c'est moi.** Megisméltődött a büszke francia császár, XIV. Lajos nagy mondása. Düsseldorfban a fiatal II. Vilmos népe boldogságára üritvén poharát, beszéde közben e szavakra ragadtatta magát: „Csak egy ur van az országban s a z én v a g y o k, m á s t n e m t ű r ö k”. Kétségtelenül, a vénkorában fecsegővé lett, Bismarcknak szölt. — **Piros bugyelláris** Csepreghi népszínművében Csillag Pali elveszti a rabizott 500 frtot de újra megellei. Szerencsétlenebb szerep jutott Péter Mátyás szegedi közhuszárnak az élet szinpadján. A rabizott pénzből 15 frtot elvesztett s ebbeli bánatában felakasztotta magát.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
SZALAY LASZLÓ A. ügyvéd.

3897/1891. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fehérvári Teréz végrehajthatónak özv. Szabóné sz. Beszédes Krisztina és társai végrehajtást szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a (szabadkai kir. járásbíró) területén levő, Szabadkán fekvő, a szabadkai 11650 sz. tjkvben A I. 3611 hrsz. alatti özv. Szabóné szül. Beszédes Krisztina, Szabó Etel végreh. szenvedők és kk. Róth Julia, Mihály, Teréz, Mária és István nevében álló az 1881. évi 60. t.-c. 156 §-a C, pontja értelmében egészben elárverezendő házbirtokra és tartozékai az árverést 1200 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan — az **1891. évi június hó 3-dik napján délelőtti 9 órakor** a kir. tszék tkvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 120 forintot készpénzben, vagy az 1881. 60 törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kolt Szabadkán, 1891. évi február hó 13-án.

A szabadka kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Kiss s. k.
kir. tszéki bíró.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap a

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovataink változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. **Gazdasági rovata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tőzsdéi tudósításainak bőségével s alaposaságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr. 1/4 évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.